

Monumentnummer*: 524599

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 28 februari 2005
Kadaster deel/nr 82992/186

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Wassenaar	Wassenaar	Zuid-Holland

Locatienaam	Locatieomschrijving
Wassenaar	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Wassenaar	D			2384

Omschrijving**

Inleiding complexonderdeel 1

Hoofdonderdeel van de historische buitenplaats Oud Clingendaal wordt gevormd door het WOONHUIS van het type landhuis, in oorsprong daterend uit ca. 1770 in opdracht van Jonkheer Cornelis Johannes Bloys van Treslong op de plaats van de voormalige boerderij "Out Wassenaar". Het landhuis werd in 1868 gedeeltelijk afgebroken en herbouwd waarna het enige jaren in gebruik was als pension bij de 's Gravenhaagse Pensionmaatschappij. In opdracht van de toenmalige bewoner dhr. Haagmans kreeg het huis in 1909 naar ontwerp van de architect B. de Baan een nieuwe voorgevel in Neo-Lodewijk XIV-stijl. Tevens werd toen de plattegrond aangepast. In 1914 onderging het pand naar ontwerp van Joh. Mutters wederom een verbouwing waarbij twee erkers werden toegevoegd, het interieur opnieuw enkele wijzigingen onderging en 17de-eeuwse van elders afkomstige schouwen en schouwstukken geplaatst werden.

Omschrijving

Tweelaags, deels onderkelderd landhuis opgetrokken vanaf een samengestelde plattegrond in gepleisterde baksteen en zandsteen. Het afgeknotte schilddak is boven de voorgevel gedekt met leien in Maasdekking. De symmetrische voorgevel is uitgevoerd in zandsteen (noord-west) uit 1909 is geplaatst op een hardstenen plint met waterlijst en wordt horizontaal geleed door een cordonlijst.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De gevel wordt beëindigd door hoeklisenen met rustica blokken en heeft een bekroning in de vorm van een kroonlijst met bewerkte sierconsoles. De middenpartij wordt geaccentueerd door een hoog oplopend risaliet voorzien van een achzijdige torenvormige beëindiging. Het centraal geplaatste, eenlaagse ingangrisaliet heeft afgeschuinde hoeken en op de verdieping een balkon, omgeven door een convex gebogen balustrade van siersmeedwerk. De entree bestaat uit een teakhouten paneel deur binnen een wit gestucte omlijsting. Hierin zijn de vijfuits rondboogvormige zijlichten geplaatst en een snijraam. In het deursijde is het verbouwingsjaar 1909 met rondom rocailles gesneden. Aan weerszijden van de entree drie vleugeldeuren. De deuren bevinden zich onder segmentboogvormige achtruits bovenlichten die gevat zijn in een profiellijst met decoratief gehakte sluitstenen. In de beide zijgevels van het risaliet zijn smalle staande meerruits vensters geplaatst. Op de verdieping is centraal boven de entree een dubbele balkondeur geplaatst onder een korfboogvormig snijraam met lotusbloemmotief. De deur is gevat in een geprofileerde omlijsting met guirlandes en voluten. Aan weerszijden van het balkon drie getoogde vensters onder segmentboogvormige achtruits bovenlichten. De bovenlichten zijn omgeven door profiellijsten met decoratief bewerkte pseudo-aanzetstenen. Het centraal geplaatste torenvormige bouwdeel wordt afgesloten door een kroonlijst en heeft een met leien gedekt helmdak met geknikte voet, bekroond door een naald. Centraal geplaatst meerruits venster onder een meerruits bovenlicht gevat in een profiellijst met kuif. In de beide afgeschuinde hoeken van de toren is een smal, staand, drieruits, segmentboogvormig venster geplaatst. Aan weerszijden van de toren bevinden zich segmentboogvormige dakkapellen voorzien van meerruits vensters en vleugelmotieven. Verder aan iedere zijde twee kleine ronde dakkapellen. Tegen de linker zijgevel (zuid-west) zijn verschillende eenlaagse en tweelaagse bouwvolumes onder platte daken toegevoegd. Deuren en vensters in deze bouwdelen bevinden zich allen onder meerruits bovenlichten.

De rechter zijgevel (noord-oost) bezit op de begane grond twee driezijdige erkervormige uitbouwen. Ramen en bovenlichten van de erkers zijn gevuld met glas-in-lood. Deze zijgevel is verder overwegend blind.

De achtergevel (zuid-oost) heeft een vijfzijdig bouwdeel onder een afgeknot schilddak. Centraal is op de begane grond een dubbele glas deur onder een meerruits bovenlicht geplaatst. Daarboven een balkon met een smeedijzeren balustrade op decoratief bewerkte consoles. Op de verdieping is een dubbele balkondeur geplaatst onder een meerruits bovenlicht. Aan weerszijden van de deuren op de begane grond en de verdieping een venster onder een meerruits bovenlicht. Midden boven dit geveldeel staat een dakkapel onder een plat dak, voorzien van een meerruits venster. Rechts van het vijfzijdige bouwdeel een tweelaags bouwvolume onder een plat dak. Op de begane grond en de verdieping zijn vensters onder meerruits bovenlichten geplaatst. Links van het vijfzijdige bouwvolume een eenlaagse houten serre voorzien van grote vensterpartijen onder meerruits bovenlichten. Daarboven een balkon dat betreden kan worden via twee dubbele balkondeuren onder meerruits bovenlichten.

INTERIEUR. Inwendig is de oorspronkelijke indeling grotendeels gehandhaafd evenals de rijke aankleding. Via de vestibule bereikt men de centrale hal die met marmeren vloertegels is uitgelegd. De wanden zijn gedecoreerd met spaarvelden voorzien van profiellijsten en kuifjes. Ook het plafond heeft pofiellijsten met kuiven. Het trappenhuis dat bij de hal aansluit heeft een bordestrap met een bewerkte trappaal en gesneden balusters. Het daklicht met koof is gevuld met glas-in-lood en zorgt voor de lichttoetreding van het trappenhuis. Van gebrandschilderd glas zijn voorstellingen opgenomen van een vrouffiguur vormgegeven door een adelaar, een leeuw, een vis en een draak. Aan weerszijden van de gang die naar de hal leidt bevinden zich twee representatieve vertrekken. Het linker vertrek wordt op een plattegrond uit 1909 de "Indische kamer" genoemd, later is er sprake van de "eiken kamer". In het oog springend is de 18e eeuwse schouwpartij voorzien van een houten, met guirlandes versierde schouwmantel waarin een schouwstuk gevat is met een bloemstilven. De schoorsteenmantel is van marmer en heeft een koperen haardplaat. Het vertrek is verder rustiek vormgegeven met een balkenplafond, een eikenhouten lambrizing, deuromlijstingen met guirlandes en een parketvloer. Het tegenoverliggende

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vertrek, de salon, heeft een barok decoratieschema. Op de ovale plafondschildering, gevat in profiellijsten met schouderbogen, zijn ten hemel opstijgende putti verbeeld. In de zwikken van het plafond rocailles. De barokke schouwpartij is laat 18e eeuws en bevat een schouwstuk met grisaille waarop een aantal putti afgebeeld zijn. Het schouwstuk is gevat in een barokke schouwmantel voorzien van een gemarmerde schoorsteenmantel. Verder houten lambrizing, convectorkasten met marmeren plaat, suitedeuren naar het achtergelegen vertrek. Ook in dit vertrek een bijzondere schouwpartij met marmeren schoorsteenmantel en een 18e eeuws schouwstuk met eenden. De woonkamer ligt naast de vernieuwde serre, aan de tuinzijde van het pand en heeft eveneens een barokke schouw met geornamenteerde schoorsteenmantel en schouwmantel. Op het schouwstuk een hoendertaferel. Dubbele paneeldeuren geven toegang tot de hal. Aan weerszijden van de deur kasten met meerruits glasdeuren.

De vide op de verdieping heeft een overloop met togen en spaarvelden binnen profielomlijstingen. De herenkamer die boven de woonkamer ligt, heeft een eikenhouten lambrizing en deuromlijstingen en een schouw voorzien van een marmeren schoorsteenmantel en een eikenhouten schouwmantel. Hierin en een ovale spiegel gevat en een schouwstuk met een grisaille met putti. Dit stuk is gesigneerd: T-J 1781.

Waardering

Het gefaseerd tot stand gekomen huis met bijbehorend interieur van de historische buitenplaats Oud Clingendaal is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde en vanwege de ensemblewaarde:

- als voorbeeld van een landhuis bij een buitenplaats die reeds in de 18e eeuw is gesticht in de reeks buitenplaatsen op de zandrug ten zuiden van de Rijksstraatweg.
- als voorbeeld van een landhuis met een voorgevel in een uitbundig geornamenteerde voorgevel in Neo-Lodewijk XIV-stijl.
- als onderdeel van de buitenplaats die bestaat historisch ruimtelijk en functioneel aan elkaar gerelateerde complexonderdelen.

Verder vanwege de gaafheid van hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering. Het interieur is eveneens in de oorspronkelijke staat behouden en bevat enkele markante interieuronderdelen.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument